

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ในสมัยโบราณมนุษย์มีความเป็นอยู่และดำรงชีวิตอยู่อย่างง่าย ๆ ประชากรมีจำนวนน้อย ทรัพยากรมีจำนวนมากและอุดมสมบูรณ์ ความต้องการส่วนใหญ่เป็นเพียงปัจจัยสี่ที่ประกอบด้วย อาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค ต่อมาเมื่อสังคมขยายตัว ประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้น ความต้องการของประชากรเริ่มเปลี่ยนจากความต้องการเพียงปัจจัยสี่มาเป็นความต้องการที่มีไม่จำกัดและไม่สิ้นสุด ส่งผลให้ทรัพยากรที่มีอยู่มากมายในอดีตลดลงอย่างมาก ถึงแม้ว่าปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิทยาการต่างๆ จะช่วยให้มนุษย์ใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ยังคงมีความเจริญก้าวหน้ามากเท่าใด ความต้องการในสิ่งของและบริการใหม่ๆ ก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น ทรัพยากรต่างๆ จึงเกิดการขาดแคลน เกิดเป็นปัญหาต่อสังคมและเศรษฐกิจโลกในปัจจุบันและในอนาคต (พัชรี สุวรรณศรี, 2555 : ออนไลน์)

ประเทศไทยถึงแม้จะเป็นประเทศที่มีทรัพยากรอยู่มากมาย เศรษฐกิจเติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่ยังไม่มีการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพให้เพียงพอต่อความต้องการของประชากรภายในประเทศ ทำให้เกิดปัญหาขาดแคลนสินค้า ผลักดันให้สินค้ามีราคาสูงขึ้น แต่ผลผลิตบางประเภทกลับมีปริมาณมากเกินความจำเป็นทำให้ราคาคงต่ำ เกิดเป็นปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวประเทศไทยจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรด้านเศรษฐศาสตร์ที่มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น เพื่อช่วยแก้ไข ลดปัญหา และพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ ประชากรภายในประเทศจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (สุภัทณี เปี่ยมสุวรรณกิจ, 2555) นักเศรษฐศาสตร์ที่จะสามารถแก้ไขปัญหา และพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโตอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ควรจะมีความเข้าใจลักษณะอุปนิสัยที่เป็นเลิศ ทั้งในด้านการเข้าใจตนเอง การเข้าใจผู้อื่น และการปรับปรุงพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเอง พัฒนางค์การ และพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการ 7 อุปนิสัยพัฒนาผู้ทรงประสิทธิภาพสูง (Seven Habits of Highly Effective People) ของ Stephen R. Covey ที่กล่าวว่า การจะพัฒนาผู้ที่มีประสิทธิภาพสูงได้นั้นต้องเริ่มจากภายในสู่ภายนอก โดยต้องเริ่มต้นที่ตนเองก่อน

ด้วยสิ่งที่อยู่ในตัวตนของเราทั้งกรอบแนวคิด ลักษณะอุปนิสัยและแรงจูงใจ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ส่วนที่ 1 จิตใจตนเอง ประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 1 คือการเป็นฝ่ายเริ่มต้นทำก่อน อุปนิสัยที่ 2 คือ การเริ่มต้นด้วยจุดหมายในใจ อุปนิสัยที่ 3 คือการทำตามลำดับความสำคัญ ส่วนที่ 2 ใจคนอื่น ประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 4 การคิดแบบชนะ/ชนะ อุปนิสัยที่ 5 การเข้าใจคนอื่นก่อนจะให้อีกคนอื่นเข้าใจ เรา อุปนิสัยที่ 6 ฝึกพลังประสานความต่าง ส่วนที่ 3 การปรับปรุงพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 7 การล้มเลิกให้คมอยู่เสมอ (โควี, 2546)

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นอีกหนึ่งสถาบันคุณภาพที่ผลิตบุคลากร ทางด้านเศรษฐศาสตร์มาอย่างต่อเนื่อง โดยได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. 2548 เปิดสอนหลักสูตร เศรษฐศาสตร์บัณฑิต 3 สาขา ได้แก่ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ และ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนนักศึกษาทั้งสามสาขา รวมกันถึง 1,423 คน มีปรัชญาในการสอน คือ ผลิตบัณฑิตให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีส่วนร่วมพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม มีวิสัยทัศน์ คือ เป็นคณะที่มุ่งประยุกต์องค์ความรู้ทาง เศรษฐศาสตร์ เพื่อศึกษาและเน้นการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมร่วมสมัยในภาคการเกษตร (คณะ เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2555 : ออนไลน์)

ดังนั้นด้วยเหตุผลนี้ ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาการวัดระดับ 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มี ประสิทธิภาพสูงของนักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับนักศึกษา คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในการพัฒนาอุปนิสัย 7 ประการ เพื่อพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผล สูงต่อไปในอนาคต ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญา และวิสัยทัศน์ของคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับองค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ผู้สนใจที่จะนำข้อมูลเหล่านี้ไปเป็นแนวทางในการสร้างและฝึกฝน 7 อุปนิสัย จนเกิดเป็นผลสำเร็จ และความสุขที่แท้จริงของชีวิตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับอุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิภาพสูง 7 ประการ ตามหลักการของ Stephen R. Covey ของนักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับอุปนิสัยกับคุณลักษณะทั่วไป ของนักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงระดับอุปนิสัยของนักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยใช้หลักการเจ็ดอุปนิสัยพัฒนาผู้ที่มีประสิทธิผลสูงของ Stephen R. Covey
2. ทำให้ทราบความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างระดับอุปนิสัยของนักศึกษาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กับคุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษา
3. เพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระดับอุปนิสัย 7 ประการอันนำไปสู่การเป็นผู้มีประสิทธิผลสูง

นิยามศัพท์

อุปนิสัย หมายถึง ผลจากการผสมผสานระหว่างความรู้ ทักษะ และความปรารถนา (Covey, 1989)

7 อุปนิสัยพัฒนาผู้ที่มีประสิทธิผลสูง หมายถึง 7 อุปนิสัยพัฒนาผู้ที่มีประสิทธิผลสูง ตามหลักการของ Covey (1989) ซึ่งประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 1 บี-โปรแอคทีฟ (Be Proactive) หลักการวิสัยทัศน์ส่วนบุคคล อุปนิสัยที่ 2 เริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ (Begin with the End in Mind) หลักการของการเป็นผู้นำในตนเอง อุปนิสัยที่ 3 ทำสิ่งที่สำคัญก่อน (Put First Things First) หลักการของการบริหารส่วนบุคคล อุปนิสัยที่ 4 คิดแบบชนะ/ชนะ (Think Win/Win) หลักการของภาวะผู้นำระหว่างบุคคล อุปนิสัยที่ 5 เข้าใจผู้อื่นก่อน แล้วจึงให้ผู้อื่นเข้าใจเรา (Seek First to Understand, Then to be Understood) หลักการติดต่อสื่อสารอย่างเข้าอกเข้าใจ อุปนิสัยที่ 6 ผนึกพลังประสานความต่าง (Synergize) หลักการร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ และอุปนิสัยที่ 7 ลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ (Sharpen the Saw) หลักการของการเติมพลังชีวิตของตนเองให้สมดุล

กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชัยชนะส่วนตัว หมายถึง กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชนะใจตนเอง ซึ่งประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 1 บี-โปรแอคทีฟ (Be Proactive) หลักการวิสัยทัศน์ส่วนบุคคล อุปนิสัยที่ 2 เริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ (Begin with the End in Mind) หลักการของการเป็นผู้นำในตนเอง อุปนิสัยที่ 3 ทำสิ่งที่สำคัญก่อน (Put First Things First) หลักการของการบริหารส่วนบุคคลและอุปนิสัยที่ 7 ลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ (Sharpen the Saw) หลักการของการเติมพลังชีวิตของตนเองให้สมดุล

กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชัยชนะในสังคม หมายถึง กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชนะใจผู้อื่น ซึ่งประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 4 คิดแบบชนะ/ชนะ (Think Win/Win) หลักการของภาวะผู้นำระหว่างบุคคล อุปนิสัยที่ 5 เข้าใจผู้อื่นก่อน แล้วจึงให้ผู้อื่นเข้าใจเรา (Seek First to Understand, Then to be Understood) หลักการ

ติดต่อกันอย่างเข้าอกเข้าใจ อุปนิสัยที่ 6 ผนึกพลังประสานความต่าง (Synergize) หลักการร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ และอุปนิสัยที่ 7 ถลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ (Sharpen the Saw) หลักการของการเติมพลังชีวิตของตนเองให้สมดุล

บัญชีอ้อมใจ หมายถึง เป็นอุปนิสัยพื้นฐานของหลัก 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง ซึ่งแสดงถึงอารมณ์ และความรู้สึกต่อตนเอง และต่อผู้อื่น

ความสมดุลในการดำเนินชีวิต หมายถึง อุปนิสัยพื้นฐานของหลัก 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูงแสดงถึงความสมดุลในการดำเนินชีวิต และการทำงาน

นักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2555 คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved